

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben háború hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Viaszra postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hető és
 énepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczka-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 Allér.

NAGYVÁRAD, augusztus 23.

A jogért.

Nem is olyan régen, Magyarország háborút kezdett egész Európával szemben. Pedig Európa nem bántotta a magyart, sőt óvatos figyelemmel kimélte. És mégis kardot rántott az egész nemzet egész Európa ellen, mert az az Európa egy gyenge nőt támadott meg, Mária Teréziát.

Még alig gyógyultak be a sebek, a melyeket a Habsburgok Thököly, Rákóczi idejében ütöttek e nemzet testén. Romokban hevert még nem egy ház, a melyet az osztrák tartományokból ideözönlött zsoldosok feldúltak. Azokat a Habsburgokat akarta Európa elűzni, azokat az osztrák tartományokat feldulni.

És mégsem engedték. Mert Európának nem volt joga ahhoz, a mit tenni akart.

Az osztrák tartományok nem ellenkeztek. Szilézia meghódolt a porosznak, a csehek hűséget esküdtek a bajor választónak. Mindenik jobb szomszédunk lett volna, mint az osztrák — s mégis a magyar huszárok a Rajnáig kergették a bajort s azt cselekedték meg, a mit csak egy Napoleon tudott utánuk csinálni: bevették Berlint.

A Habsburgok jogáról volt szó, Ausztria jogát fenyegették, — megvédtük egész Európa ellen.

Most a magunk jogáról van szó. Kárpunk-e viszont védelmet a védelemért?

A magyar nyelv, a magyar állam alapja. Az, a mi Ausztriának a Habsburgok trónja Magyarország nincs magyar nyelv nélkül, Ausztria nincs Habsburg-trón nélkül.

Másfélszázad előtt mi mentettük meg Ausztria alapját; ne feledjük: magyar vezényszó alatt! Mária Terézia kezdetben még ausztriai ezredeit is magyar lobogók alá eskette.

Most a mi államunk alapja forog vezélyben. Tagadják a magyar nyelv jogát a hadseregben, agadják ezzel a magyar állam jogát a hadsereghez. Mintha a testünkben a csontot kivennék s azt mondánák, eredj, mozogj, haladj! Légy állam!

Eddig sem volt vagy 100 év óta magyar vezényleti nyelv a hadseregben, tényleg. De volt jogilag; míg most egyenest a jogot vonják kétségbe.

Szövetségeink ebben a küzdelemben egyedül a törvény. A törvény világosan kijelenti, mik a közös ügyek s a közös ügyek közt a nyelv nem szerepel. A nyelv különben is a közös ügyek elintézésének csupán közege s eme közegre a törvény más helyen, a delegációnál világosan megóvja a nem-et jogait.

A delegációban még együttes szavazásnál is a magyar nyelv joga a leggondosabban meg van óva. Ha tehát a művelt, sokat tanult képviselőkre a törvény nem szorítja rá a német nyelv kényszerzubbonyát, annál kevésbé tehette azt a

hadseregbe, az egyszerű bakákra és a képviselőnél rendesen kevésbé tanult tisztre nézve.

Nem is tette. Épp olyan visszaélés a német nyelt a magyar hadseregben, mint a delegációk albizottságaiban. Visszaélés, a melyet opportunitásból, magyarán lustaságból, patópáloskodásból el lehetett tűrni. De nem magyar, nem férfi az, aki akkor beszél türelemről, mikor a nyilvánvaló visszaélésből jogot, a türelemből jármot akarnak csinálni.

Ebben a harcban egész joggal felidézünk 150 év előtti segítségünk emléket s követelhetjük, hogy akkori szövetségeseink, akiknek jogát mi mentettük meg, legyenek most is a mi szövetségeseink, mikor a mi jogainkról van szó.

E helyett ellenségként kell látnunk azokat, a kiknek méltányosságában olyan nagy reménnyel bízunk.

Szomorú látvány s hogy nagyon el nem keseredünk miatta, annak még nagyobb keserűség az oka, a melytől a kisebb bajt nem érezzük. Jogaink ellenségei közt ott látjuk saját véreinket, a kik versenyt gyengítenek bennünket a külföldi ellenséggel.

És még sem kell csüggednünk!

Idegen jogot megtudtunk védeni egy világ rész ellen. Hogyne tudnók megvédeni saját jogainkat, édes atyáink ránk hagyott becsületét, magunk, hazánk becsületét — egy czopf ellen?!

Dr. K. A.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Esküvő.

Írta: Leon Xauroff.
 Francziából.

A betegszoba az első pillanatra azt a benyomást teszi, mintha kellemes esemény színhelye volna. Ha körülményesebben körültekintünk megváltozik a kép, melyet magunknak alkottunk. A butorok nincsenek a megszokott helyükön, a chaiselongnet eltolták helyéről; az asztalon orvosságos üvegek összevisszaságban. Az arcokon erőltett mosoly, amely mögött azonban az aggodás jelei láthatók.

A halavány ember, aki az ágyban fekszik, halaványabb mint a takaró, mely beteg testét fedi; korosabb asszony ül a beteg mellett, kezével a beteg kiaszott csontos kezét simogatja. Két fiatal leány ül még az ágy közelében. Minduntalan felkelnek s az ajtóhoz sietnek. Türelemtellenül várnak valakit.

Az orvos, aki az ablaknál áll s a négy

szomszéd, akit úgy hívtak át, szótlánul nézik a beteget.

A beteg (panaszos hangon). Hol marad a polgármester? Luczie...

Luczie (az idősebb leány halk léptekkel közeledik a beteghez). Atyám!

A beteg. Határozottan tudod, hogy minden

rendben van.

Luczie. Légy nyugodt atyám, minden

rendben van.

A beteg (visszahanyatlik vánkosaira). De hát miért késik? Miért nem jön?

Az asszony. Ne türelmetlenkedj, édes Pálom, majd csak megérkezik.

A beteg (hangja aggódóvá válik). De már nincs sok időm; érzem, hogy mennem kell!

Gondold meg, mi történik, ha eltalál késni. És ti így maradtátok vissza, Luczie Charlotte és te. De nem akarok meghalni! Nem szabad meghalnom!

Az orvos. Nyugodjék meg kedves barátom! (Egy kanál orvosságot önt a szájába.) Micsoda gondolatok: Szó sincs a meghalásról.

A beteg (fejét rázza s két karját összekulcsolva feje alatt). Érzem, hogy meg fogok halni!

Az orvos (megnyugtadni igyekszik). Roszszul érzi magát, mert felizgatja betegsége (nevetve), Teringettét, ha az ember esküszik nem lehet közönyös a saját házassága iránt!... Megnyugtatóra mondhatom, hogy semmi bajt nem kell tartania. Olyan egészséges lesz ismét mint a makk!

A beteg (villogó szemekkel). Ön... ön bizik benne?

Az orvos (nevet). Feltétlenül (félre szól Lucziehoz). Talán utána nézhetne, jön-e már a polgármester?... Messze lakik?

Luczie: Negyedóránra...

Az orvos (leverten). Akkor már kárba vészett... Későn talál érkezni. Várnunk kell minden esetre... Talán már utban is van...

Néma csönd. Luczie ismét az ajtóhoz siet s hallgatózik. Tíz perc telik el, tíz hosszú év örökkévalóságának látszik ez a tíz perc.

Végre csöngetnek. A csengettyű szavára

Intézeti felszerelések előírás szerint leányok és fiúk részére a legolcsóbban

Fő-üzlet:
 Fő-utca

CZILLÉR IMRE

Fiók-üzlet
 Szt.-László-tér

áruházában szerezhetők be. Costümök, pongyolák blousok, a legdivatosabb kivitelben, salonomban készülnek.

A bihari pótválasztás.

Már csupán egy hét választ el bennünket a nagyon küzdelmesnek ígérkező bihari pótválasztástól. Az alispán a központi választmány fölkérésére katonai karhatalom kirendeléséről gondoskodik a rend föntartására. Künn a kerületben ezalatt szerfölött mozgalmas az élet, folyik a kapacitáció és agitálás. Híre jár, hogy a volt Györfi-párt hívei tömegesen kötik le szavukat Szokoly Tamás javára. Az ellenpárt taktikájának egyik eszköze, Szokoly visszalépésének makacs és semmikép sem jóhiszemű hitesztelése. Egyik helyi lap is következetesen ajánlhatja Szokolynak a visszalépést, legutóbb egyenesen a komádi zászlóavatáson lent járt függetlenségi képviselőknek, valamint Nadányi Károlynak, a megyei függetlenségi párt elnökének az ünnepély alkalmával elhangzott állítólagos nyilatkozataira hivatkozva. Szokoly Tamás pártjának intézőbizottsága most azt közli velünk, hogy a hatásra szánt s a képviselők szájába adott nyilatkozatok a Rigópárt által kolportált formában nem felelnek meg a valóságnak. A képviselők a helyzetet nem ismerik s így föltétlenül nyilatkozatokat nem is tehettek volna. Aminthogy nem is tettek. Tény azonban forrásunk szerint az, hogy a képviselőket a Rigópárt részéről egyoldalulag igyekeztek informálni, abban a reményben, hátha így állásfoglalásra bírhatják őket. Nadányi pártelnök azonban föltárta előttük a valót, mire ők természetesen megmaradtak korábbi passzivitásuk mellett. Ez a zászlóavatás alkalmával történtek hü képe. Nadányi Károly pártelnök egyébként tegnap személyesen fölkereste Szokoly Tamást lakásán s *hijelentette, hogy a maga részéről a legnagyobb fokú méltánytalanságnak tartaná, ha a függetlenségi zászló oly régi, hűséges, önzetlen bajnokával, ha már melléje nem állhat, még szembe is helyeskednék.* Ami egyébként az apró kellemetlenségeket illeti, szerzőik éppen ellenkező hatást ének el velük. Aki ismeri Szokoly Tamás jellemét, az tudja, hogy ilyen egyenlőtlen fegyverekkel folytatott küzdelem mellett most már azon esetben sem lépne vissza semmi körülmények között, ha kilátásai nem alakulnának

oly kedvezően, ahogy egyre szebben mutatkoznak. Szokoly Tamás pártja minden körülmények között nyugodt öntudattal néz a választás kimenetele elé.

A politikai válság.

Az Ischlben tartott királyi kihallgatások után most már mint pozitív hírt terjesztik, hogy a király a katonai kérdésben hajthatatlan és még ahhoz a minimumhoz sem járult, ami a Fejérváry által felterjesztett memorandum van. Beck tanácsára sem a magyar ezrednyelvet, sem a magyar nyelv alkalmazását a katonai bíraskodásban nem engedte meg a Felső. Fejérváry ezek után felmentését kérte és Lányit ajánlotta utódjának, mibe a király nem egyezett bele.

Erré Fejérváry előterjesztésére a következőkben állapodtak meg:

1. A kormány szeptember 15-én előadja a Házban összes jövőre szóló terveit és bemutatja addig elkészíthető törvényjavaslatát.
2. A Házat január elejéig elnapolja.
3. A kabinetet egy a latere miniszterrel kiegészíti. A pénzügyminiszter, ha Popovics vállalná névleg is, miután tényleg z. Popovics lenne; ha nem, akkor marad minden, ahogy van és új minisztert nem keresnek.
4. A kormány szempontjából megbízhatlan főispánokat elbocsátják és újakat neveznek ki.
5. Október elsején beszüntetik a törvényhatóságok állami dotációját.
6. A kereskedelmi szerződéseket megkötik.
7. Az ujonczpótlásról adminisztratív uton gondoskodnak.
8. A közös költségek járulékait fizetik.
9. A szükséges pénzről ideiglenes hitelművelet útján gondoskodnak.

A benyújtandó törvényjavaslatok ügyében Lányit, a pénzügyministerség esetleges átvétele, de főleg az ideiglenes hitelműveletek megbeszélése végett Popovicsot Ischlbe rendelték.

Miért nem tömörülnek a 67-esek?

Megirtuk, a minap, hogy ifj. Zichy János gróf az *Uj Lap* hasábjain tartalmas nyílt levelet intézett a hatvanhetes alapon állókhoz, a melyben új koalíció eszméjét vetette föl 67-es

alapon a 48-as alapon állókkal szemben s a mai ellenzéki blok szétbomlásztásával. A néppárt volt elnökének, aki manap a pártok kötelékén kívül áll, most Zichy Aladár gróf, az országgyűlési néppárt agilis, népszerű elnöke felel meg az *Alkotmány* tegnapi kiváló jelentőségű vezércikkében, a soraink élére irt cím alatt. A rokonszenves főur komoly méltósággal s egészséges magyaros érzéssel mutatja ki a proponált 67-es fuzió meddő, sőt egyenesen káros, veszedelmes voltát. Az előkelő cikk mindenesetre nagy súlylyal esik a válság serpenyőjébe s igen szép, hazafias programját adja az örökösen udvaronczkodással gyanúsított néppártnak.

A 67-es alapot az utóbbi kormányok, de különösen Tisza István gróf kormányzása erősen kompromittálták, sokaknak aggályai támadtak, hogy ezen a kiegyezési alapon alkotmányunk biztosítva van-e. Ez okozta számos politikusknak a 48-as táborba való belépését. A néppárt, s a többiek, akik a szövetkezett ellenzéken a 48-as párttal együtt küzdenek és mégis a 67-es alapon maradtak, azon meggyőződésben élnek, hogy *nem az alap elégtelen*, hanem oly eszközökkel, oly fejtetéssel és értelmezéssel, aminővel Tisza és még inkább a Fejérváry-kormány a parlamentarizmus csufjára eljártak, a 67-es alapot lehetetlenné teszik. Összegyűjtése a 67-es pártoknak a volt liberális párttal *nem a 67-es pártot rehabilitálná, de kompromittálná a politikusokat*, akik azt megkísérelték. A 67-es alapot csak úgy szabad és lehet értelmezni, hogy egyrészt a 67-es alapon igaz parlamentaris alkotmányunk van, másrészt, hogy ez alap keretén belül a király együ tes uralkodása alá tartozó országoktól függetlenül a nemzet olyképp fejlődhetik, hogy *magyar nemzeti államiségét* mindjobban kiépitve, azt idővel mindazon kellékeknek teljével bírja, amelyek *egy modern állam attributumaihoz tartoznak*. Amit a *paritás* különben is biztosítani tartozik. *Ezt a két biztosítékot a 67-esek fuziója nem szerezheti meg!* Másként megszerezni nem lehet, mint vagy *intézményszerűleg*, vagy *fejedelmi nyilatkozat* által. Czikkiró nem szűnik meg reményleni, hogy legelőlsőbb helyen látva, hogy *dinasztikus, tradícióhoz hű és egyuttal nemzeti államiségét féltő ország* áll itt együtt, meg fogják lelai a szót, melynek elhangzása után eloszlanak a félreértések és megtalálható lesz a kibontakozás.

megmozdulnak. Luczie kisiet s a polgármesterrel együtt tér vissza, utánuk kullog a titkár s egy szolga, aki akták czipel a hóna alatt.

A polgármester (egy pillan t alatt átlátja a helyzetet): Jó napot uraim és hölgyeim... Köszönöm, majd csak ide ülök... A törvény előírja...

A beteg (türelmetlenül): Ah, polgármester ur! Minő aggodalmakat álltam ki, attól tartottam, hogy későn érkezik... Hátha meg talállok halni, mielőtt mindent jóvá tettem volna... Mielőtt nevetem adhattam volna nekik... a gyermekeimnek... s az én hűséges élettársamnak...

A polgármester: Na, azért nem kell aggodni! Annyira még nem vagyunk... Olyan színben van, hogy száz évig is élhet...

A beteg: A doktor is azt mondja... ugy-e doktor, nem fogok meghalni?... Gondolja csak, mi történik, ha így hagyom őket [vissza] Tisztességes név, becsülés nélkül! Csúpan gyávaságból, a világ véleménynek megszólása miatt... Nem, nem... ezt... nem... (Nehezen lélekszik, hirtelen visszahanyatlík a párnára.)

Az orvos (nyugtalanul, halkán szól a

hivatalnoknak s a polgármesternek. Siessenek uraim!

A polgármester (a tanuhoz, felolvassa az esküformát, majd a neveket olvassa. Juliette Maria Colombet beleegyezik ön abba, hogy az itt jelenlevő Paul Edouard Dorthier önt nőül vegye?)

Az asszony (könnyes szemekkel). Igen, polgármester ur.

A polgármester. Paul Edouard Dorthier, hajlandó ön az itt jelenlevő Juliette Maria Colombet-t feleségül venni?

Csend, amely szinte ijesztően hat. A beteg alig észrevehetően mosolyog.

A titkár (halkan). De polgármester ur, hisz már meghalt!

Az asszony (kétségbeesetten veti magát a halottra). Istenem! Istenem!

A lányok. Atyám!

A polgármester (kezével utasító muzdulatot tesz halk, de határozott hangon.) Kérem önöket! (Elhallgat, mintha küzködnék önönmagával, halavány lesz, de tettének morális igazsága határozottságra készíti). Bár az elhunyt alig hallhatólag ejtette ki az *igent*, önök itt valamennyien hallhatták. Nemde uraim?

Az orvos. Hogyne... természetesen... Egy tanu (rövid szünet után.) Igen, polgármester ur! A három tanu beleegyezőleg bólint.

A ti kár (halkan.) De polgármester! A polgármester (anélkül, hogy hallgatna rá ünnepélyesen.) A törvény nevében a házasság megkötött. A tanukhoz... És most sziveskedjenek aláírni...

A titkár (félrehívja a polgármestert, ócsárló hangon, szinte kihívóan). Engedje meg, hogy kimondhassam a véleményemet. Ugy vélem, hogy ön szabálytalanságot követett el, polgármester ur! Magam részéről megmerek esküdni, hogy nem hallottam az *igent*.

A polgármester (szigoruan néz rá). Ön nem hallotta. Hát hol volt ön?

A titkár. Hol voltam? Itt a szobában ön mellett. És merem állítani, hogy jó hallásom van.

A polgármester (egy pillantást vet a halottra, amelynek arca mintha háladatosan mosolyogna felé.) Jó hallása van, uram? Itt nem fülekkel hall az ember... A szívvvel kellett volna az *igent* meghallani!...

Szülők figyelmébe!

Az iskolai év bekezdésével

A gyermekek teljes és czélszerű felruházása **csakis** legolcsóbb árban, legnagyobb választékban

Leitner Lázár-nál

Nagyváradon, Zöldfa-utcán, a Zöldfa-kávéház ajtajával szemben eszközölhető.

Apponyi cikksorozata.

Gróf Apponyi Albert négy cikkből való sorozatot kezdett meg a B. H. mai számában ezzel a címmel: *A törvényes ellentállás*. Mai cikke a Fejérváry-kormány törvénytelen voltát bizonyítja Lányi szofizmáival szemben és rövid foglalja ez:

A hatvanhetes törvényhozók a közös ügyekbe, közös miniszterekbe csak úgy egyezhettek bele, hogy tudták, hogy a magyar képviselőházi többségben gyökerező magyar kormány áll az ő ellensúlyozásukra, mert a delegáció magyar része nem elég biztosíték a magyar jogok megvédésére. De maga Deák is az 1867-iki parlamenti beszédében, mikor az 1848-iki törvények hatályaon kívül való helyezése miatt panaszkodott, az is felemlítette, hogy »parlamentari kormányunk nincs«. Tehát a kormány parlamenti felelősségét az 1848-iki törvényből folyónak tekintette. Ugyanígy értelemben szólunk az 1865-iki országgyűlés feliratai. Deák és az ő parlamenti iskolája a kormány parlamenti felelősségét, többségből való fakadását oly természetesnek tartotta, hogy külön körülbástyázni, bizonyítani nem tartotta szükségesnek, hanem mindig csak felemlítette. Lányi és Tisza az elsőik, akik a parlamentaris kormány törvényes szükségességét kétségbe merik vonni.

A *szabadelpárt válságára* vonatkozólag telefonjelentéseinkre utaljuk olvasóinkat.

A Fő-utca rendezése.

Most, mikor már a gyalogjárdák aszfaltozva vannak, látják a közönség s a városi törvényhatóság tagjai, hogy minő bajok származnak a nagy rendezésből.

Fő-utcánk eddig is szűk volt. most pedig a villamos vasut kettős vágánya miatt a közönség s a gyalog és kocsis forgalom össze van szorítva s valóságos életveszedelemnek lesz kitéve. A közforgalmat megnehezíti mindjárt a Szent László-téri hidnál az a nagy kanyarodó, a melylyel a Lévay-ház előtt kiképezték a gyalogjárt s megszüntették a kocsitutat.

A Bethlen-ház előtt lenyestek a különben is szűk járdából még vagy negyven centimétert, addig a 25—30 évig, amíg a most átalakítás alatt levő ház újra épül. Ezt ugyan mi nem érjük meg éppen úgy, mint a most lerakott aszfalt, de hát a vasutnak hely kell.

Még különösebb a helyzet a Várady-féle ház előtt. Az, hogy különös a helyzet, még hagyján, de veszélyesebb is. Itt egy sehol nem látott ideiglenes járda lesz 150 cm. szélességben. A másik oldalon, az Apolló előtt nem marad annyi hely, hogy egy kocsi megállhasson a vasut és a gyalogjáró között. Ezen a ponton a vasut miatt csupán *egy oldalon marad 290 centiméter terület az összes kocsiforgalom lebonyolítására*. Ez viczsznek jó, de azt hisszük, hogy még a főmérnök sem gondolja komolyan, miszerint itt veszedelem nélkül lehet közlekedni; hanem arra igenis alkalmas lesz, hogy állandó rovatot nyithatunk a szerencsétlenségek leírásának.

A szépészeti és közlekedési szakbizottság tegnap foglalkozott ezekkel a kérdésekkel. Az ülésről a következő tudósítást adjuk:

Komlóssy József elnöklete alatt jelen voltak: Bordé Ferencz, dr. Hoványi Géza, Bozóky Béla, Mezey Mihály, Kőszeghy József, Gerő Armin, dr. Baróthy Ákos, Guttman József, Schwartz Izidor, Incze Lipót és Juricskay Barna jegyző.

Komlóssy József előterjesztette, hogy dr. Radó Ignác törvényhatósági bizottsági tag in-

ditványt adott be, amelyben kifogásolja, hogy a fő utcai Bethlen-féle ház előtt az új járdát olyan keskenyre állapították meg, miszerint három ember sem fér el rajta. Indítványozza, hogy itt a járda a régi szélességben építtessék ki. A főmérnök az új szabályozási vonalat megfelelőnek tartja, mert már most véglegesen kell az utcát rendezni. A kocsit sem lehet ideiglenes. A Várady-féle és a szomszédos házak előtt ideiglenes járdát készítenek, amelyek ha említett házak a beljebb eső vonalban ujjáépítenek, el lesznek távolítva.

Felolvasták továbbá az irgalmasrend kérelmét, amelyben kéri, hogy az aszfalt járdát egész a házfaláig építsék ki úgy a rendháznál, mint a szomszédos pénzügyigazgatósági épület előtt, annál is inkább, mert ha mostani díszetlen homok terület marad a járda és a házak fala között, az oszlopok víz rontja a házak alapját és falát. Különben is itt a város határozza meg az utcavonalat.

A főmérnök takarékosági szempontból nem vette tervbe az egész tér aszfaltozását. Ezuttal azt indítványozta, hogy a házak mellett 80 centi éter s v aszfaltotassék be s a fennmaradó területet parkirozzák.

Előterjesztésre került ezután Kiss Dávid és Cziller Imre beadványa, amelyekben kéri, hogy a Weiszlovits ház előtt ne állítsák fel a villamos vasut oszlopát, mert akadályozza az üzletekbe a szabad bejárást.

A főmérnök kijelenti, hogy az oszlopok felállítását csak úgy mellőzhetik, ha a falakra helyezik a tartó rózskákat.

Bordé Ferencz ellene van, hogy a Fő-utcán oszlopokat állítsanak, hanem ahol elég magas a ház, fali-rózskákat rakjanak a vezetéknek. Van egy kuriai ítélet, hogy a villamos közhasználatu vezetékekre vonatkozó törvény a villamos vasutra is szól.

Gerő Armin főkapitányt Bordé Ferencz főjegyző kijelentése nem nyugtatja meg, mert a kuriai ítéletet nem lehet alapul venni. Mielőbb meg kell indítani a közigazgatási eljárást, mert e nélkül nagyon bajos a munkálatot foganatosítani, s a fali rózskákat felrakni. Jogi szempontból ugyanis nincs eldöntve, hogy joga van-e a vállalkozóknak a háztulajdonosok ellenzése dacára, felrakni a rózskákat. Indítványozza, hogy a szakbizottság kérje fel a tanácsot a közigazgatási eljárás megindítására. Így rövid időn belül végleges határozatot kapnak, amely irányadó lehet.

Dr. Hoványi Géza rámutat, hogy Temesvárott is ellene volt néhány háztulajdonos a fali rózská felrakásának s a város elrendelte azt. Birói uton évekig folyt a per, míg a város a villamos telepet átvette. Itt is évekig húzódnatna a kérdés, ha birói utra terelnék. Eljegyzi a főjegyző javaslatát.

Guttman József ajánlja, hogy békés uton intézzék el a kérdést. Így legtöbbet lehet elérni egy kis jóakarattal.

Bordé Ferencz főjegyző újból hangsúlyozza, hogy a szakbizottság mondja ki, miszerint a Fő-utcán közlekedési szempontból nem tartja megengedhetőnek az oszlopok felállítását, hanem fali-rózskákat alkalmazását; a hol pedig erre alkalmas a ház, ott a fal mellett alkalmazzák a tartókat. Ennek alapján mondja ki a tanács, hogy minden háztulajdonos tartozik tenni a fali rózská felrakását. Ez ellen felebbezni csak birtokon kívül lehet. A háztulajdonosok terelhetik birói utra a dolgot. A kir. tábla Temesvárott kimondotta, hogy a kérdés birói utra nem tartozik.

Kőszeghy József főmérnök részletesen szól a kérdéshez. A törvény közhasznu vezetékéről szól. Mikor ezt hozták, még nem voltak villamos vasutak, de azért hiszi, hogy erre is szól, mert a vasuti áramvezeték is közhasznu áramvezeték. Ha közigazgatási uton eirendelik a rózská felrakását, az jogos lesz. A vasutársaság különben még nem nyújtotta be a villamos vasut vezetékének felerősítésére vonatkozó tervezetét. Egyszerű transvers vastartókat akarnak alkalmazni s csak a Bémer-téren lennének díszesebb csőtartók. Javasolja, hogy az egész Fő-utcán és a Szent László téren szintén díszesebb csőszozlopokat alkalmazzanak. Kérjék

be az oszlopokra vonatkozó terveket. Azon véleményét adja a tanácsnak a szakbizottság, hogy az egész Fő-utcán, a Bémer-téren és a Szent László-téren rózskákat és csőtartókat alkalmazzon a vasut, ahol ilyeneket nem alkalmazhat a vállalat, nyilatkozzék, hogy akarja a vezeték felerősítését keresztülvinni.

Mezey Mihály feltétlenül kívánja, hogy ahol a világításnál kábelele utján elkerültük az oszlopokat, mint a Fő-utcán, Kossuth- és Teleky utcákon, a vasut se állíthasson oszlopokat, hanem a rózskákat a falakra alkalmazzák, vagy ahol ez nem vihető keresztül, tetőtartókat állítsanak fel. Végül, ahol ezek egyike sem alkalmas, a falak mellett állítsák fel az oszlopokat.

Ezen indítványt a szakbizottság elfogadta, azzal, hogy az egyes házakra vonatkozó kivételi módokat később állapítsák meg.

Ezután eltértek a kitűzött tárgytól s egyes észrevételeket tettek a bizottság tagjai.

Guttman József felemlítette azon széles körben hangoztatott helyenvaló panaszt, hogy a Szent László-téri hid olasz végén mennyire korlátozza a szabad forgalmat a gyalogjárónak nagy ivben való kikerekítése, s kérte, hogy itt szelidebb hajlással hozzák helyre a hibát s könnyítsék meg a forgalmat. Igen helyen való lett volna, ha itt a sikos márvány lépcsőzetet is aszfalt lépcsővel cserélnék ki. Ezt a két dolgot kívánja a közönség szabadabb forgalma és életbiztonsága. — Kérte továbbá, hogy a Fő-utcán az összes ivlámpa-oszlopok eltávolíttatnának s az ivlámpák alkalmasabb módon helyzetnének el.

Schwarz Izidor a Szent László-téren levő, már kopott aszfalt járdák kijavítását kérte.

Gerő Armin főkapitány felvetette, hogy célszerű volna a városháza két parkján levő ivlámpák alkalmasabb elhelyezése más helyre. Így nem felelnek meg a czélnak s a városháza homlokzata is teljes sötétségben van.

Hosszabb vita után elhatározták, hogy a főmérnököt felkérjük a kérdés tanulmányozására.

Bozóky Béla a Schlauch téren levő ivlámpák célszerűbb elhelyezését kívánja.

A napirend tárgyalása.

Ezen kitérések után újból a napirendre tűzött ügyek tárgyalását folytatták.

Az irgalmasrend fentebb ismertetett beadványa kapcsán felmerült a kérdés, hogy miként lehetne az irgalmasok gyógyszerára előtt levő kiugró széles lépcsőt eltávolítani.

Kőszeghy József főmérnök ismét részletesen szólott. Az irgalmasok rendháza előtt a 80 cm. ren kívüli sávot díszesen parkirozni kellene s a lépcsőt oldalfeljárókkal keskenyebb terrasz-szerű lépcsővel pótolhatják. A Várady- és szomszédos házak előtt a kész utcaburkolatra ideiglenes aszfaltjárdát lehet csinálni.

Gerő Armin elhiszi, hogy a szabályozás miatt kellene a Várady-ház előtt a gyalogjárt megszükiteni, illetve ideiglenes járdát az uttestre helyezni, azonban a gyalogjárdákat s ezáltal a közbiztonságot nem áldozhatja fel a szabályozásért, pláne, mikor még villamos vasut is fokozza a veszedelmet. Ez a rendezés megfogja nehezíteni és veszélyessé teszi a szabad forgalmat. Indítványozza, hogy az ideiglenes járdánál a jelenlegi méret betartassék.

A helyszínén.

Ezután a bizottság a helyszínére ment ki, a kérdések eldöntése végett.

A helyszini szemlénél a bizottság megállapodott abban, hogy a Szent László-téri hidnál a veszélyes nagy kanyarulat meghagyassék. Ez ellen Gerő Armin főkapitány, Bozóky Béla és Schwarz Izidor külön véleményt jelentettek be.

A Weiszlovits ház és a Várady-ház előtti járda szélességet szintén elfogadta s bizottság többsége s ez eien a főkapitány szintén előterjesztést tesz.

Kérni fogja a bizottság a tanácsot, hogy a Balázsházi-ház kiálló kapubejáratának beljebb vitele iránt tárgyaljon.

Az irgalmas-rend lépcsőjének átalakítására s a fal mellett 80 cm. aszfaltozása és a többi

terület parkirozására nézve egyhangulag elfogadták a főmérnök javaslatát. Ezzel véget ért az ülés.

A városi villamos vasut szabályrendelete.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy Gerő Ármin rendőrkapitány szabályrendeletet készített a városi villamos vasut akadálytalan forgalma, de leginkább a közönség személy biztonságának megóvása és a szabad kocsik közlekedés érdekében. A szabályrendelet teljes szövegében a következő:

3. §. A pályavonalakat és az áramvezetéseket a vállalat állandóan jó karban köteles tartani és olyképp, hogy azok sem a vasuti, sem pedig az általános forgalmat és közlekedést ne gátolják.

5. §. Köteles a vállalat havazások után a vágányokról letisztított havat naponként az éjjeli órákban elszállítani és általában köteles a vállalat a hatóság kiadta köztisztasági rendeletekben foglalt és ugyancsak a vonatkozó szabályrendeletben előírt kötelezettségeinek mindenben megfelelni.

8. §. A fel- és leszállásra a városi tanács, illetve a rendőrkapitány által a vállalattal együtt megállapított megálló helyeket szembetűnő táblákkal köteles a vállalat megjelölni.

14. §. A forgalomba levő kocsiknak szilárdnak és tartósnak, tetszetősen kiállítottaknak, kényelmesen berendezettnek és állandóan jó karban és tiszta állapotban kell lenniök. Miért is különösen a kocsik állandó tisztántartásáról a vállalat személyzete gondoskodni köteles.

15. §. A kocsik oly kapcsoló és lökéshárító készülékekkel látandók el, hogy ha több kocsit van egymáshoz csatolva, gyors megállás alkalmával az utasok lökést ne szenvedjenek.

19. §. A forgalmi személyzet az utazó közönséggel szemben udvarias és előzékeny magaviseletet tanusítson és szolgálat közben ne dohányozzék.

20. §. Oly egyéneket, kik a jelen szabályrendelet ellen ismételve vétettek és ezért kihágási uton bűnhődtek, vagy iszákosak a vállalat a hatóság megkeresésére a szolgálatból azonnal elbocsájtani köteles.

23. §. A vállalat gondoskodni tartozik arról, hogy a menetrend pontos megtartása és a forgalom igényei érdekében elegendő számú vonat, illetőleg kocsik közlekedjék.

29. §. A végpontról kiindult vonat illetőleg kocsit fel és leszállás céljából csakis a táblával jelzett megállóhelyeken állhat meg; következésképpen ezen megállóhelyeken kívül akár fel, akár leszállás céljából kocsit megállítani tilos.

30. §. Ugy a végpontokról, mint a megállóhelyekről csak akkor indítható meg a kocsit, ha erre a kalauz a mozdony illetőleg a kocsivezetőnek a jelt megadta s viszont a mozdony, illetőleg a kocsivezető az utczán járó közönséget harangjelzéssel figyelmeztette.

31. §. A kocsikat használni kívánó közönség csak a pályavonalak kiinduló pontjain és a megállóhelyeken alkalmazott jelzőtáblák előtt szállhat fel és le.

32. §. A kocsikon és pedig annak minden egyes részén csak az ülő és állóhelyek mennyiségének megfelelő számú utas foglalhat helyet. E számot a kocsik belsejében kifüggesztett hirdető tábla jelzi. Mihelyt a kocsit megtele, »megtelt« tábla függesztendő és ily kocsira az ellenőrző személyzetten kívül más fel nem szállhat.

33. §. A kocsit használó utas tartozik a kocsira való felszállás után a megállapított me-

netdíjat azonnal lefizetni, a kalauz által kiszolgált menetjegyet megőrizni és az ellenőrnek kívánatra felmutatni. A menetjegy elvesztése a menetdíj még egyszer való megfizetésére kötelez.

34. §. Menet közben a kocsik alsó lépcsőjén állani nem szabad.

35. §. Az éneklés, füttyülés és lármázás a kocsikon tilos; a kik a kalauznak idevágó figyelmeztetése dacára sem hagynák abba a lármás magaviseletet, azokat a kalauz rendőri segély igénybe vételével a legközelebbi leszállóhelyen a kocsiról eltávolítani köteles.

36. §. Ittas egyéket, vagy egyébként is az illetet sértő, botrányt okozó és oly személyek kik ragályos, vagy undorító betegség külső jelét testükön viselik, a kocsikra való felszállástól és azon való tartózkodástól a kalauz tiltani köteles.

37. §. A kocsik belsejében dohányozni tilos.

38. §. Zárt kocsikban ablak, vagy ajtó csak akkor tartható nyitva, ha ez ellen senki nem tiltakozik. Mihelyt azonban csak egy utas is az ajtók, vagy ablakok betevését kívánja, a kalauz ilyként tenni köteles.

39. §. Kutyákat, robbanó tárgyat, vagy oly podgyászt, melyben folyadékok vagy más, bármily módon könnyen kárt és bűzt okozható tárgyak, vannak, különösen pedig töltött fegyverek és tokban nem lévő vágó vagy szuró eszközöket kocsikra vinni tilos.

40. §. Podgyász, csomag, kosár vagy más tárgy csak annyi és olyan vihető a kocsik belsejébe, a mennyi és a milyen az utasok saját helyeik határán belül a szomszédok háborítása nélkül elhelyezhetnek.

41. §. A közlekedő közönség a kalauznak és ellenőrnek a rendet illető figyelmeztetéseit, továbbá a menetrendre és biztonságra vonatkozó utasításait mindenben követni tartozik. Ellenszegülés esetén a vasuti közegek a rendőrség segélyét is igénybe vehetik.

43. §. Járműveket, állatokat, vagy tárgyakat a pályavonalakon, vagy azokhoz egészen közel felügyelet nélkül hagyni tilos.

44. §. Minden jármű, a tüzoltó vonat, valamint mentő vonat kivételével tartozik a vasut közlekedésekor a vaspálya vonalról oly távolságban letérni, hogy esszeütközés lehetetlenné váljék. Következésképpen a tüzoltó és mentővonat közlekedésekor az esetleges összeütközés kikerülendő, a vasut illetve kocsik menetét lassítani, esetleg megállni is köteles.

45. §. A vaspálya vonalra nyílló mellékutczákból kihajtó járművek kötelesek a vasuti kocsik közlekedésekor megállni, annak elvonulását bevárni és e részben a főközlekedési pontokon felállított pályaezők figyelmeztetését és jelzését követni.

46. §. A gyalog közlekedő közönség, ugyancsak a kézijárművekkel fuvarozók tartoznak a vonat, illetőleg vasuti kocsik közlekedésekor a pályavonalról letérni.

47. §. A pályatestet, vágányokat, kocsikat vagy mozdonyokat rongálni, a pályatestre és vágányokra oly akadályt helyezni, mely a közlekedést megakaszthatja, tilos.

Gerő Ármin említett szabályrendelet tervezetét, melyet szakértők a főkapitánynál tartott értekezleten alaposan megtárgyalták és a szükséghez képest módosították, a mai tanácsülés elé terjeszti.

TÁJÉKOZTATÓ.

Aug. 31. Képviseletválasztás Bibaron.

Szept. 2-3. Iparosifjak színelőadása.

Szept. 23-25. Lövészegylet tennisz-versenye.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hírek.** Barry József, királyi törvényszéki elnök tegnap Barlangligetről, hol szabadságidejét töltötte, hazaérkezett. — Novotny S. Alfonz premontrei rendi házfőnök és főgimnáziumi igazgató tegnap délután szabadságideje lejárván, — Velenczéből hazaérkezett és a gimnázium vezetését átvette.

* **Adózók figyelmébe.** A városi adóhivatal a következő hirdetőmentet bocsátotta ki: Nagyvárad város összes adófizető polgárai kiknek évi adóleírása a 24 koronát nem haladja, az 1883 évi XLIV. t. cz. 55 §-a értelmében ezennel felszólítanak, hogy az esedékes községi adó, utadó, s vízhasználati díjaikat, késedelmi kamat s egyéb költségeket, melyek már 1904. évi augusztus hó 15-én befizetendőek lettek volna, külömbeni megzálogolás terhe mellett 8 nap alatt okvetlenül befizessék. Nagyvárad 1905. évi augusztus hó 18-án. Városi adóhivatal.

* **Bérmálás Bárádon.** Tegnap Bárádon bérmált dr. Belopotoczky Kálmán tábori püspök nagyvárad kanonok. A püspököt ünnepies fogadtatásban részesítették. Báránd község határán felekezeti különbség nélkül nagy közönség várta, élén a község előljáróságával s számos hivatalos s magán előkelőséggel. Itt a határnál dr. Bakats Béla főszolgabíró üdvözölte szép beszédben a püspököt, ki szíves szavakkal köszönte meg az üdvözlést. A püspök kíséretével a plébániára szállott. A bérmálás tegnap délig eltartott, mert a hit megerősítésében nagyon sokan részesültek, mivel már rég nem volt Bárádon bérmálás. Délben a plébánián nagy ebéd volt, melyen a papságon kívül igen sokan voltak jelen hivatalos személyek és a község intelligenciája. — Ma csütörtökön Furtán osztja ki Belopotoczky püspök a bérmálás szentségét.

* **Soronkivül.** A kereskedelmi miniszteriumban végre alaposabban kezdenek foglalkozni a munkás ügyekkel. Legujabban elrendeli a miniszter, hogy az ipartörvény 164. §-a alapján tolyamatba tett kihágási ügyeket soronkivül intézze el a hatóság.

* **Tüz Mező-Peterden.** Mint értesülünk, Mező-Peterden, Csanak Jenő birtokán nagy tűz pusztított. Sok szalma és gabona elégett.

* **A hivatalos lapból.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Julier Vilmos orvosnak a nagyvárad m. kir. bábaképezdéhez I. tanársegéddé történt kinevezésének hatályát f. évi október 1-től számítandó további egy évi tartamára meghosszabbította.

* **Fertőző betegségek a megyében.** Biharvármegye egyes községeiben sűrűn lépnek fel a fertőző betegségek. Ujabban Okány községben a hasihagymáz, Hajdu-Bagos községben pedig a fültömrigylob lépett fel.

* **Oszták gyáros fogása.** Az oszták gyárosok a svindlinek minden nemét kieszelik, hogy silány portékájukat, mint magyar iparterméket a magyar nép nyakába sózzák. Deller Ottó bécsi élesztőgyáros mindenféle pótlékokkal kevert élesztőjét. Magyar ipar Bécsben, »Szent István király élesztő« felírással küldi az országba. A kereskedelemügyi miniszter kör-

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérművek, ugyancsak mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyancsak 20 koronát meghaladó rendelések o o o o o vidékre bérmentve küldetnek o o o o o

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-ter 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

rendeletben hívja fel a magyar hatóság figyelmét az osztrák gyáros üzelmeire s a fentebbi czimmet ellátott élesztőt nemcsak kitiltja, hanem elrendeli, hogy annak forgalomba hozóját büntetni kell.

• **Időjelzés.** A magyar királyi központi meteorológiai intézet időjelzése augusztus 24-ére: *északon és nyugaton elvélve csapadék, zivatarok.*

Pannonia étterme és télikert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR,** termelőktől beszerzett **kitünő BOROK;** továbbá izletes villás-reggeli zóna szerint is kiszolgálva **20 filléért.**

Tisztelettel
KARNER GYULA vendéglős.

IRODALOM.

A **Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár** f. évi augusztus 15-én megjelent 16-ik számában a »főlapon« egy igen érdekes polemia olvasható annak okából, hogy a királyi Kuria a vadászati jegy meghamisítóját közokirat hamisításában mondotta ki bűnösnek, holott ez esetben sokkal enyhébben büntetendő bélyegjegy hamisításról lehet szó. Ezen kívül a fogyasztási adókra, a mértékhiitelesítésre, a jegyzők bérlői viszonyára vonatkozó konkrét kérdések megoldása közöltetik. A »Könyvtári részben« Nagysolymosi Szabó Ferencz okleveles tüzoltótiszt »A tüzrendészet kezelése a közigazgatási hatóságok által« című és szakkörökben élénk figyelemmel kísért monografiáját folytatja, mely a jövő füzetben be is lesz fejezve. A »Döntvénytári rész« az árvapénzek körül a városok, tiszti ügyészek, felelősségére vonatkozó kuriai, — továbbá illetőség megállapítási, betegsegélyzési kérdésekben a közigazgatási bírósági ítéletek, valamint a behajthatatlan utadók természetben lerovása, az iparhatósági és ipartestületi tagság tiszteletbeli jellege iránt, a kereskedelemügyi és a földművelésügyi miniszternek a halászati kibárgásra, a vallás és közoktatásügyi miniszternek a vallásérkölcsei nevelésre vonatkozó elvi jelentőségű határozatait tartalmazza. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési ára egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy óra 1 korona. Az előfizetési pénzeket legzélszerűbb a szerkesztő és kiadó dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körut 74. szám, II. em. 11. sz. a. küldeni. Az érdeklődőknek szívesen küldenek mutatványszámokat.

IPARÜGYEK.

Ipartestületi gyűlés. Az ipartestület előjárósága f. hó 24-én, csütörtökön délután 5 órakor tartja meg a havi rendes ülését, melyen az ipartestület kötelékébe tartozó iparos polgárok, mint hallgatók részt vehetnek. Nagyvárad, 1905. augusztus 24-én. *Bertsey György,* ipartestületi elnök.

TÁVIRATOK.

A király köszönete.

Budapest, aug. 23. (Saját tud. táv.) A király a főrendiház és képviselőház elnökségének megköszönte a szives hódolatot és üdvözlést, amelylyel hetvenöt-éves születése napján fölkeresték.

Késik a megoldás.

— Éjjeli távirataink a válságról. —

Előzmények.

Budapest, aug. 23. (Saját tud. táv.) A mai napot mondhatni lázas izgatottsággal várták azok a politikusok, akiket a most már nyolcz hónapos kormánykriszis még teljesen apathikusokká nem tett. Valóban bámulatos türelem s az idegrendszernek ritka fegyelmetsége kívánatos ahhoz, hogy a hivatásos politikusok ebben a hosszadalmas, kínzó mozdulatlan-ságban még munkakedvvel és bizalommal tudják teljesíteni kötelességüket. A mai nap, mint az előzményekből ismeretes, a *szabadelvű pártkonferencia* napja volt. Eredetileg e hó 17-ére kérték egybehívását augusztus 2-án az ugynevezett *huszonhármak* a szabadelvűpárt elnökségétől. Miután azonban a pártvezér, *Tisza István* gróf arról értesítette a pártelnököt, az öreg *Podmaniczky* Frigyes bárót, hogy augusztus 20-ika előtt teljesen akadályozva van a megjelenésben, a konferencia idejét tudvalevőleg a mai napra tolták ki.

Tisza ezt az elhalasztást körmönfont ravaszsággal eszelte ki. Az ischli események bekövetkeztét előre látta és jól sejtette, hogy ezek a forrongó párt hangulatában lényeges változást fognak előidézni az ő javára. Ezért vette igénybe az időhaladékot, hogy alkalmas pillanatban a tőle már egészen elfordult gárdát valahogy — újból magához sike üljön fűznie.

Ilyen körülmények közt érkezett el a mai nap, a melynek délutáni 4 órájára volt a pártértekezlet meghívója kibocsátva. A főkonferenciát azonban már a délelőtti folyamán kisebb tanácskozások előzték meg a homlás tárgyában.

Az Erzsébetváros.

A *VII. kerületi* szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága tartott mindenekelőtt értekezletet a délelőtti órákban. Először is *Morzsányi Károlynak*, a kerület képviselőjének levelét olvasták föl, amelyben tudatja, hogy bejelentette kilépését a szabadelvűpártból. A bejelentést helyeslőleg vették tudomásul a párttagok s egyuttal elhatározták, hogy maga az *erzsébetvárosi VII. kerületi szabadelvűpárt is kilép* az országos szabadelvűpártból, amint ezt az elnökhöz intézett levélben be is jelentették már.

A Pannóniában.

A Pannóniában ezalatt az új *disszidensek* ismét összegyűltek, hogy állásfoglalásukat meghatározzák. A tanácskozáson összesen 15-en vettek részt, míg a többi nyolcz hiányzott.

Megjelentek a szálló első emeleti termében: báró *Dániel* Ernő, báró *Dániel* Tibor, *Miklós* Ödön, *Szivák* Imre, *Issekutz* Győző, *Nagy* Ferencz, *Semsey* Boldizsár, báró *Révay* Simon, *Osztrócluczky* Miklós, *Radisics* Jenő, *Csepreghy* István, *Kapdebó* Gergely, *Raisz* Aladár, *Csillaghy* György és *Sándor* Pál. Míg *Fodor* Kálmán dr., *Mikszáth* Kálmán, *Vancsó* Gyula, *Apáthy* Péter, *Ragályi* Béla, *Justh* Ferencz,

báró *Stojanovics* Iván és *Demkó* Kálmán nem jöttek el.

Formális értekezlet nem volt. *Dániel* Ernő, aki eddig az összejöveteleken elnökölt, már tizenegy óra előtt eltávozott. A többiek megbeszélték a helyzetet, diskurálva vitakoztak, majd felolvasták a ma délutáni pártértekezletre készült határozati javaslatokat.

Közülök a hazafias érzelem Issekutz Győzőben lüktet legintenzívebben. Ebben domborodik ki legjobban a nemzeti öntudat s a nemzetállam gondolata a maga teljes nagyságában. Hangsúlyozza a kiegyezéstitörvény, az 1867. XII. t.-cz. kereteinek nemzeti tartalommal való megtöltését.

Dániel Ernő báró javaslata a paritás teljes érvényesülését követeli a közös intézmények egész vonalán, tehát a hadseregben is. Kifejezést ad egyuttal annak a meggyőződésének is, hogy a *szabadelvűpárt ma már politikai hivatását nem képes teljesíteni.* *Miklós* Ödön határozati javaslata katonai kérdésekkel foglalkozik és azt ajánlja, hogy a közös hadseregben hagyják meg a mai kereteket és ezen belül intenzíve fejlesszék a nemzeti szellemet, ezzel szemben azonban a *honvédséget* kell extenzíve erősen fejleszteni, úgy hogy idővel magyar hadsereggé váljon.

Ennek a három határozati javaslattal meg volt a maga publikuma. Most jött aztán a lipótvárosi zabolakereskedő követ, *Sándor* Pál, aki *Tisza* strómanjaként szerepelt. Szírehangu javaslata senkinek sem kellett. Elvetették. Ettől az egybehangzó negatív állásfoglalástól eltekintve a másik három határozati javaslat egyenként a benyújtóknak az álláspontját képviselte s az összegyűltek egyértelmű állásfoglalást nem határoztak el.

Kilépések.

Délben *Tisza* hívei gyűltek össze előértekezletre a szabadelvűpártkörben. *Tisza* kitarásra buzdította azon elvbarátait akik még most is fanatikusan ragaszkodnak hozzá s kérte őket maradjanak együtt miután a párt ideje még nem mullott el. Arra még föladatok váraoznának. *Podmaniczky* elnökhöz ezalatt levél érkezett, amelyet a huszonhármak csoport *tizenegy* tagja intézett hozzá. Köztük olyanok is, akik megelőzőleg a Pannóniában a tanácskozáson nem vettek részt. A levélben az aláírók bejelentették kilépésüket a pártból.

A kiléptettek: *Apáthy* Péter, *Csepreghy* István, *Justh* Ferencz, *Kapdebó* Gergely, *Nagy* Ferencz, *Radisics* Jenő, *Raisz* Aladár, *Révay* Simon báró, *Semsey* Boldizsár, *Szivák* Imre és *Wenckheim* István gróf.

Pártkonferencia.

Ilyen sok, eseményekben gazdag előzménye volt a pártkonferenciának, amely délután pontos időben végre megnyitott a pártkörben *Podmaniczky* Frigyes báró elnöke alatt. Az előző események annyira fordulatosak voltak és annyira fordulatosak, hogy a konferencián voltaképpen kevesebb történt, mint a megelőző kisebb konventikulumokon. Legelsőnek éppen

Dési Géza magyarcsékei képviselő szólalt föl, aki rendkívül erélyesen foglalt állást Tisza mellett s Miklós Odönnek hevesen neki támadt, mert hírlapi közlések szerint megvádolta Tiszát, hogy görcsösen ragaszkodik a pártvezérséghez.

Dési legutóbbi szocialista állásfoglalása után ez a hang valóban meglepő. Miklós Odön bejelentette kilépését a pártból azzal, hogy más pártba nem csatlakozik. Mindig tisztelte Tiszát s elismerte érdekeit. Miklós ezután eltávozott a konferenciáról. Tisza még előzőleg megjegyezte vele szemben, hogy őt sohasem kell figyelmeztetni, mikor távozzék olyan pozícióról, amelyet betölteni nem volna képes. O ma sem erőszakolja ki magának a pártvezérséget. Dániel a 67-esek egyesülését hangoztatta. Tisza hozzájárul ehhez a fuzióhoz, de nem abban a szellemben, amelyben Dániel kívánja.

A párt ne kinálja föl magát az egyesülésre, hanem várja be, amíg kívülről fordulnak hozzá. Fölszólt még Issekutz, Dániel és Sándor. Még egy kilépés történt a konferencia berekesztése előtt. Dániel Ernő báró is bucsút mondott a pártnak. Akiképezték száma ezzel elérte a tizenháromat. A konferencia aztán esti 7 óra után bezárult. Anélkül, hogy a kibontakozás homályába világosságot tudott volna gyújtani. Tisza megmenetelte a pártot a haláltól, de mindössze annyit ért el vele, hogy fájdalmas haloklását elnyújtotta.

Az ischli koronatanács után.

Budapest, aug. 23. (Saját tud. táv.) Fejérvári báró az ischli udvari ebédre kimentette magát, ma délben Bécsbe érkezett, ahonnan Budapestre utazott. Ischli-ben több újságíró előtt kijelentette, hogy a tegnapi tanácskozás határozataiból semmit sem árulhat el.

A kassai brutalitás.

Budapest, aug. 23. (Saját tud. táv.) A katonai vérengzéstől a parancsnokságnak előzetes tudomása volt. A tisztek sorsot húztak, hogy ki kíséret el Borcsicsot. A sors Sártoryra esett. Seress proskribált volt, miután kiméletlenül támadta a magyarfaló katonaságot. A rendőrség Seressel, mint vádlottal járt el, ami a közönséget nagyban fölháborította.

Háboru és béke.

Budapest, aug. 23. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik, hogy a békeszerződést rövid idő alatt a következő feltételek mellett fogják aláírni: Oroszország meghatározott összeget fizet Japánnak az orosz hadifoglyok eltartásáért, valamint a betegek és sebesültek ápolásáért. Az összeg nem nagy. Oroszország azonkívül átadja Japánnak Szachali északi felét, déli felét megtartja. Japán lemond az in-ternált orosz hadihajók átadásáról és az orosz tengeri hatalomnak a szélső keleten való korlátozásáról.

A japán békekövetek egyike kijelentette a Temps levelezőjének, hogy a japánok másfél esztendei háboru után elérték céljukat. Port-Artur és a Liaotung félsziget véglegesen a ja-

pánok birtokába megy át, Oroszország kénytelen Mandzsuriát kiűriteni. Japán a békekötés után őszintén óhajtja Oroszország barátságát.

Roosevelt egy újságírónak úgy nyilatkozott, hogy most már Oroszország feladata lesz, hogy a japánok engedékenységét azzal hálálja meg, hogy minél nagyobb összeget fizessen az orosz foglyok ellátása fejében. A Temps mai cikkében a legnagyobb bámulat tükröződik vissza a japánok iránt, akik a zöld asztalnál is nagyobbaknak bizonyultak ellenfeleiknél. Ha most már nem jön létre a béke, az egész civilizált világ Oroszországot fogja érte felelőssé tenni.

A békekövetek értekezletét hir szerint 25-éig el fogják napolni. Ezen a napon a békekövetek újra összeülnek és vagy sikerül megegyezésre jutniok, vagy pedig végleg konstatálják a tárgyalások megszakítását.

Párisból híre jó, hogy a mai orosz-japán béketárgyaláson a japánok azt az előterjesztést fogják tenni, hogy a kínai keleti vasutat egy nagy nemzetközi társaság ellenőrzése alá helyezték. A társaság vezetésében Japán, Kína, Németország, Anglia, Franciaország, az Egyesült-államok és Oroszország is képviselve lenne, föltéve, hogy elfogadják a japán föltételeket.

Japán-kóreai szerződés.

Budapest, aug. 23. (Saját tud. távirata.) Londoni értesülés szerint a Daily Telegraph jelenti Tokióból tegnapi kelettel: A külügyi hivatal ma tette közzé a Koreával e hó 13-án kötött 9 pontból álló szerződés szövegét. A szerződésben többek között az az intézkedés van, hogy a hajótulajdonosok jogosítva vannak földet bérelni, hajógyárakat és kikötőket építeni. A szerződés 15 évre szól.

Budapest, aug. 23. (Saját tud. távirat.) Mint Bécsből jelentik a Neues Wiener Tagblatt teljesen megbízható forrásból arról értesül, hogy az új angol-japán szerződést már aláírták. Ez közvetlenül az angol parlament elnapolása előtt történt, de a szerződés aláírását titokban tartották, nehogy ez a békét befolyásolja. A kormány bizalmas körlevelet intézett az angol sajtóhoz s hazafiságukra való hivatkozással arra kérte a lapokat, hogy a szerződés aláírását tartsák titokban.

NYILTTÉR.

Pártoljuk a honi ipart!

**Az „Első nagyváradi
Czipő- és csizmagyár,
Moskovits Farkas és Tsa**

kicsinybani eladási üzletében.

(Kossuth-utca, régi rendőrségi épület.)

helyi kis iparosok által készített kímunk czipők kaphatók eredeti gyári szabott áron, hol mindenféle nagyságban készülnek és nagy választékban raktáron vannak.

Tisztelettel:

Moskovits Farkas és Társa.

Telefon: 417.

Szabott áron.

REGÉNYCSARNOK.

Milverton Agoston esete.

Irtá: A. C. D.

Mondhatom, ritkán hallottam barátomat ilyen érzéssel szónokolni.

— De hát — szóltam én — a törvény keze egyszer mégis csak érheti őt.

— Elérheti; de ha pár hónapra el is csukják a gazembert, mi haszna abból annak a dámának, a kit ő már tönkretett?

Aztán meg áldozati nem igen jelenthetik fel. Ha valaha ártatlant zsarolna, rátennék a kezünket; de ő ravasz, mint a rossz lélek. Nem, barátom, valami más módon kell találnunk, hogy ártatlanná tegyük.

— Es miért jön ide?

— Hja, mert egy előkelő kliensem a magyinos ügycskáját az én kezemre bízta. Brackwell Éva ő nagyságáról, a mult farsang egyik legünnepeltebb szépségéről van szó. Két hét múlva kellene örök hűséget esküdnié Dovercourt grófnak. És ennél a drágalátos Milvertonnál van ő nagyságának néhány kissé meggondolatlan levele... ismétlem, csak meggondolatlan és igazán semmi rossz sincs a dologban. Ezeket a leveleket fiatal hölgy egy vidéki uraságnak írta valamikor... De mégis alkalmassak volnának arra, hogy megakadályozzák ezt a kitűnő partit. Ha a dáma nem hajlandó egy bizonyos összeget leszurni. Milverton elküldi a leveleket a grófnak. Engem megbíztak, hogy beszéljek a fiuval és alkudjak le annyit, a mennyit csak lehet.

Ebben a pillanatban zaj hallatszott az utcáról. Az ablakhoz léptem: a kapu előtt úri hintó állt, Pár jó lovacska volt eleje fogva, lámpása vakítóan ragyogott. Inas ugrott le a baról és kinyitotta a fogat ajtaját. Kövér, alacsony, asztrakán kabátba bujtatott alak lépett ki... Egy perccel később szobánkban volt.

Milverton Agoston Károly ötvenéves lehetett: széles, értelmes homloka és gömbölyű, csupasz arca volt. Állandó, szinte odafagyot mosolyt ajkán, szürkés, szuró tekintetű szeme, aranykeretes pászem mögül pislogott elő. Valami jóakarattalé ömlött el rajta, a mit azonban teljesen elrontott állandó, bizonytalan mosolya és szuró kis szemének állandó pislogása. A hangja épp olyan lágys volt, mint a külseje, a mint kövérkis kezét felénk nyújtotta, pár sajnálkozó szót motyogott, hogy első lárogatásakor nem talált itthon bennünket.

Holmes, mintha észre sem vette volna a feléje nyújtott kezét, hideg arccal nézett vendégünkre.

Milverton mosolya elhomályosodott; vállalt, levetette felső kabátját és egyik szék támlájára lökte:

— És ez az ur? — szólt most rám mutatva. — Helyes? ez Diszkrét ez?

— Watson dr., barátom és társam.

— Jól van, Holmes ur. Hiszen én csak az ön kliense érdekében ellenkeztem. Végre is az ügy oly kényes...

— Watson dr. már mindenről értesült.

— Így hát térjünk a dologra. Ön azt állítja, hogy Éva ő nagysága nevében működik. Nos, felhatalmazta önt, hogy elfogadja feltételeimet?

— Melyek az ön feltételei?

— Hétezer font.

— És, ha ezt nem kaphatná meg?

— Édes uram, nekem igen keservesen esik erről tárgyalnom, de lássa, ha nem fizetik ki tizenegyedikén ezt az összegecskét, tizen-nyolczadikán a házasság ki van zárva! — s e szavaknál utálatosabban mosolygott, mint valaha.

Holmes pár perczig gondolkodott:

— Ön nagyon is biztosra veszi a dolgát — szólalt meg végre. — Én igen jól ismerem azoknak a leveleknek a tartalmát, Kliensem természetesen tanácsomat fogja követni. Én pedig azt fogom tanácsolni neki, hogy mondjon el mindent őszintén férjének...

Milverton vigyorgott :
— Ön, úgy látszik, nem ismeri a grófort—
mondta.
Holmes zavart arczáról rögtön észrevettem,
hogy igenis ismeri.
(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. aug. 21-ik és
aug. 22-ik napján tartott vásárral eladott természet-
művek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 16.— 15.80 15.60. Kétszeres
buza 13.40. 13.20 13.— Rózsa 12.— 11.80. 11.60.
Árpa 500.— 13.80 13.60 Zab 700. 12.20 12.—
Tengeri 19.— 15.20 16.— Borsó 43.— Lenese
48.— Bab 32.— Köleskása 30.— Burgonya
5.— 100 kiló lángliszt 27.— Zsemlyelisz 26.40.
Fehérkenyérlisz 26.20 Barnakenyérlisz 23.—
Széna fuvarral 7.— Szalma fuvarral 2.— Só-
zott szalonna 166.— Zsup-szalma —18. A'om-
szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.— Tölgyfa
6.50. Cserfa 6.50. 1 kiló marhahus I. o. 1.20, 1 kiló
marhahus II. o. 1.12, 1 kiló marhahus III. o. 1.64.
1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor 80.— liter pálinka
—72. 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.—
1 mm. kőszó 21.80. 1 mm. nyers faggyú 50.—
1 mm. olvaszt. faggyú 70.— 1 mm. szappan 50.—
1 mm. birka gyapjú —, 1 mm. magyar gyapjú
1 —, hltr. ó-bor 64.—, 1 hltr. újbor 40.—
1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20.
1 mm. puha faszén 3.— 1 hltr. kendermag 30.—
1 hltr. köles —, 1 hltr. repce —, 1 hltr.
dió 40.— 1 hltr. mogyoró —, 1 hltr. aszalt
szilva 44.— 1 klg. savanyu káposzta 32.—, 1
klg. szalonna nyers 1.68. 1 klg. sertéshus 1.44.
1 klg. vereshagyma —30. 1 klg. foghagyma —40.
1 klg. bors 4.60. 1 klg. paprika 6.60. 1 klg.
barna kenyér —2. 20 liter kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1905. aug. 21-én.
Tiszta buza körülbelül 2600 hltr. Kétszeres buza
700 hltr. Rózsa 1800 hltr. Árpa 500 hltr. Zab 700
hltr. Tengeri 10 hltr. Burgonya 120 hltr.

Lábasjészek: Hizott sertés mintegy 90
drb. Félhizott 105 drb. 2 éves től feljebb 210 drb
1 éves től 2 évesig 270 drb. Süldő 275 drb. Ma-
lacz 330 drb. Vágó marha 250 drb. Jármos ökör
205. drb. Fejős tehén 346 drb. Borjú 390 drb.
Bivaly 23 drb. Juh és kecske 160 drb. Ló 515
darab.

Marha ártáblázat 1905. évi aug. 21-én
1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—720 korona.
1 pár II-od rendű jármos ökör 500—600 korona.
1 pár II-ad rendű jármos ökör 350—500 korona.
1 drb. fejős tehén 150—360 kor., 1 drb. vágó ökör
170—320 kor. 1 dro. vágó tehén 160—300 ökör
1 drb. veres borjú 30—50 kor. 1 drb. fél éves
borjú 50—80 kor., 1 drb. egy éves borjú 60—130
kor., 1 drb. két éves borjú 70—210 korona. 1 drb.
hizott sertés 128—138. bor., pár fél éves sertés
36—48 kor., 1 pár egy sertés 72—90 kor.
1 pár két éves sertés 100—150 korona. 1 drb.
igás ló 160—320 korona. 1 pár ökrébőr 44—50
kor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor. 1 pár borjubőr
10—20 kor., 1 pár ló bőr 10—20, korona.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, aug. 23.
Buza okt. — — — — —94.
Rózsa okt.-re — — — — —92.
Tengeri április 1906. — — — — 16.70
Zab apr.-ra — — — — — 13.40
Repeze aug.-ra — — — — — 24.6

Értéktözsde.

Budapest, aug. 23.
Osztrákhitelrészvény — — — 512.94
Magyar hitelrészvény — — — 806.50
Leszámitoló bank — — — 464.50
Rimamurányi — — — — — 514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény 649.—
Közuti vasut — — — — — 569.50
Városi villamos vasut — — — 2450—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 aug. 23-án.
Magyar aranyjárdék 4% — — — 115.50
Magyar koronajárdék 4% — — — 96.50
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — — 87.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% 96.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény 97.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön — 217.50
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — 166.—
Osztrák járadék papirban — — — 100.30
Osztrák járadék ezüstben — — — 101.20
Osztrák járadék aranyban — — — 1.19
Osztrák korona járadék — — — 100.15
1860. oszt. államsorsjegyek — — — 157.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — 16.30
Magyar hitelbank részvény — — — 781.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — 667.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — 676.—
20 frankos aranz (Napolendor) — — — 19.09
Német birodalmi márka — — — — — 117.25
London vista — — — — — 239.87
Páris vista — — — — — 95.35
20 márkás arany — — — — — 23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

9333—1905 sz.—

Hirdetmény.

A magyar szent korona országai területén
élő növények kereskedésével és azok külföldre
szállításával foglalkozó s az 1882. XV. t. cz.
beiktatott berni nemzetközi phyloxera egyez-
mény kiegészítéséről szóló 1889. XLI. t.-cz. ér-
telmében szabad forgalomra jogosított teleptu-
lajdonosok figyelmét felhívom, hogy élő növé-
nyek külföldre az 1882. XV. t.-cz.-be iktatott
nemzetközi phyloxera egyezmény 3-ik cikké-
nek második bekezdésében említett hatósági
bizonyítvány nélkül csupán a hatóságilag meg-
vizsgált azon telepekről szállíthatók a melyek a
szabad növény forgalomra jogosított kertészek
kimutatásába felvették.

Mig ellenben a külföldi forgalomra joga-
sítottak kimutatásába fel nem vett kertészekből
a növényküldeményekhez a feladói nyilatkozat-
on kívül még oly a származási hely illetékes
hatósága által kiállítandó hatósági bizonyítvány
is csatolandó, a melyben a vizsgálatot teljesítő
szakértő neve is befoglaltatik.

Ennélfogva felhívom mindazokat, hogy a
kik a külföldi forgalomra jogosítottak kimu-
tatásába fel véve nincsennek és telepeiket fel-
vétetni akarják, ebbeli szándékukat. Városház 1.
em. 4 sz. a. szeptember hó 15-ig jelentsék be.
Nagyvárad, 1905. évi augusztus hó 30-án.

Bordé Ferencz,
polgármester helyettes.

Ajánlkozás.

Középkorú intelligens nő,
házvezetőnek ajánlkozik, intelli-
gens uri házhoz ki jelenleg is
ilyen állásban van; önállóan
vezet. Akár helyben vagy kö-
zeli vidéken is hajlandó, ily
állást el foglalni. 1278.
Czim kiadóban.

Új üzlet.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a mélyen
tisztelt vevőközönséget, hogy helyben a

Fő-utcán

ujjonnan épült Stern-palotában, a Szé-
chenyi-szállodával szemben egy

fűszer-, csemege- üzletet nyitottam.

Hol is mint városunkban jelenlegi vállalatom
hézagot pótló intézmény, amennyiben főelvem
a legkisebb bevásárlásnál is a nagybani ára-
kat alkalmazni a legfinomabb elsőrendű
árak és pontos előzékeny kiszolgálás, amidőn
is kegyes támogatásukért esedez

mély tisztelettel:

Blaha Istvánné.

Helybelyi megrendelések
azonnal házhoz küldetnek, vidéki díjtalan
csomaglással vasúthoz szállítva.

Czipőgyár épületben.

(Kossuth utca.)

Egy szép bolt helyiség azon-
nal kiadó, esetleg két részre
osztható. 78.12

H i r d e t m é n y.

Biharmegyei Takarékpénztár zálogháza

szeptember hó folyamán

á r v e r é s t t a r t.

Felkéretnek a zálogjegy tulajdonosok jegyeik
rendezésére.

Biharmegyei Takarékpénztár

J E G E N Y E

Kolozsvármegye

Climatikus gyógyhely Tüdőhurut.
Vérszegénység. — Angolkór. —
Scrophulonia ellen.

Vásártelki

Moor-fürdők.

Kitünő és olcsó ellátás.

Igazgató:

Dr. KALAY KÁLMÁN.**„MERKUR”**Kereskedelmi és mezőgazdasági termékek,
ingók- és ingatlanok, házak,
üzletek, földbirtokok és bérletek vételét és el-
adását közvetíti.Bank-törlesztéses- jelzálog-állami, me-
gyei-városi és magán-
tisztviselő kölcsönök olcsó kamatláb mellett
kieszközöl.Értékpapírok vétele és eladása.
Tőzsdei megbízások, Reclamok
terjesztését.Hirdetések felvételét az összes bel- és
külföldi lapokban nyomtatvá-
nyok megszövegezését, címzését és kibocsá-
tását.Információkat beszerez a legszélesebb kör-
ben úgy kereskedelmi, mint
családi ügyekben a legnagyobb discretió és
pontosság mellett a**„MERKUR”**Kereskedelmiügynökség Nagy-
Váradon.

Szent János-u. 6.

1263

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

B U T O Rgyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba
berendezések, valamint egyes butor-
darabok a**Magyar Műbutorgyár**

Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-
berendezések műipari vállalat.

Kívánatra rajzok és költségvetések.

Kiadó lakás.A Nagypiacz-téren, Mandel-féle házban
4 utcai szoba s a hozzá tartozó mel-
lékhelyiségekből álló emeleti lakás **1905.**
november 1-re kiadó.Értekezhetni a »Polgári lakarékpenz-
árnál« Kossuth-utca 4 szám. 1262.**Özv. BRÉM JÁNOS-né
nevelő-és tanintézet**

leányok számára

SZÉKELYHIDON, az Érmellék középpontján.Több mint 30 év óta működik az intézet a tanítás
és nevelés terén, mindenkitől elismert és méltányolt si-
kerrel. Tanítja nyilvánossági joggal az elemi iskolák min-
den tárgyát, magánjelleggel pedig a polgári iskolák tár-
gyait is. Ezenkívül külön kiváló oktatás a *kézimunka*
minden ágában, zongorában, német- és francia-
nyelvben. A növendékek gondos felügyelet alatt állanak.Havi 50 koronáért bentlakásra és ellátásra is vállal
növendékeket az intézet igazgatónöje. Egészséges fekvésével,
kedves kertjével igen ajánlható ez intézet a városi tulsufolt
iskolákkal szemben a szülők figyelmébe, kiknek szívében fekszik
leányuk szellemi és testi egészséges, természetes nevelése.

1276

Uj sarkóraktár!**GERENDAY A. és FIA**akadémiai szobrász
Első országos szabadalmazott bpesti
siremlékmű gyárosok
Nagyváradon Fő-u. 20. sz. alatt
fiók raktárt
nyitottak.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVEártesít a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyaszt-
közönséget, hogy tással egyértékűként, melyek legolcsóbb áron
kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** homályos (matt), szines
fényképező-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyer-
gyánként 15 watt fogyasztással.**Csillárok, és villamosmotorok** eredeti gyári
ivlámpák árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja.

villamosvilágításiés erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló
szépafalczák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.**Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.**

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.